

European political parties and their parliamentary groups in the process of law-making and the creation of common norms, principles and standards for all Member States.

Analysis of modern constitutional law features of political parties in the context of supranational political forces in the European Union. In the example of the political groups of the European Parliament demonstrated growth opportunities supranational European political parties in the law-making that brings them the functional content of the national political parties which oriented to participate in the parliamentary elections and the establishment of a parliamentary majority for their results in order to gain exposure to the implementation of Parliament legislative powers.

Based on the proposed theoretical approaches concluded conceptual nature of paramount importance improve the performance of political parties in the formation of the European Union European legal standards as the national legal systems of all Member States should be tailored specifically to these common law rules and principles.

Specifies that the relevant provisions for future party politicization institutional system of the European Union and the emergence of truly European political parties supranational character is the prohibition of membership in multiple groups simultaneously political, and most such political parties and groups should be seen as a result of the integration process relevant and real convergence of political and legal systems of the Member States.

The author believes that current trends increase the place and role of political parties in EU lawmaking Legislative Drafting and should be taken into account by national political parties to strengthen cooperation with relevant European parties that will bring the legal position of the Ukrainian state and its separate political forces on specific sectoral issues into institutional centers decision-making in the European Union.

Keywords: *efficiency, political party, the European Union, the European Parliament, the European legal standards, European intergovernmental integration.*

УДК 341.17(4)"1951"(045)

М. Кацин

ІСТОРИКО-ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА ВУГІЛЛЯ ТА СТАЛІ В ПРОЦЕСІ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню історико-правового значення Європейського Співтовариства Вугілля та Сталі (ЄСВС) в процесі європейської економічної міждержавної інтеграції. Особлива увага приділена нормативно-правовому аналізу положення Договору про створення Європейського співтовариства вугілля та сталі 1951 р.

Ключові слова: *Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), План Шумана - Монне, Договір про створення Співтовариства Вугілля та Сталі.*

Постановка проблеми. Важливим викликом сучасності постає глобалізація, яка, розширюючи свої географічні кордони, продовжує охоплювати нові сфери суспільного буття, сприяючи поступовому поглибленню інтеграційних зв'язків між країнами, зокрема й в галузі економіки. Так, починаючи з другої половини ХХ ст., в усіх регіонах світу постійно виникають та розвиваються економічні блоки, які відрізняються між собою ступенем інтегрованості та масштабом визначених перед ними завдань, у діапазоні від звичайної лібералізації руху товарів до створення повного економічного та валютного союзу, шляхом забезпечення вільного руху результатів та факторів

виробництва разом з проведенням єдиної макроекономічної, торгівельної, валютної, та соціальної політики.

У цьому контексті варто навести приклад Європейського Союзу (ЄС), який репрезентує найбільш поглиблену модель міждержавних інтеграційних відносин. Так, головну роль у процесі його функціонування та розвитку відіграє інституційна структура, яка відповідно до процедури формування та порядку ухвалення рішень, має наднаціональний характер. Незважаючи на економічні, фінансові та політичні труднощі з якими стикається ЄС, на зростаючу кризу легітимності його інститутів, частина експертів продовжує вважати існування інституційного механізму, подібного до державного (state-like) необхідною умовою міждержавного інтеграційного процесу.

Разом з тим, існує й інший підхід щодо міждержавної інтеграції, який можна проілюструвати на прикладі «Торгівельної угоди щодо тіснішого економічного співробітництва між Австралією та Новою Зеландією» (Australia New Zealand Closer Economic Relations Trade Agreement) [1], в процесі виконання якої були усунути усі перепони на шляху до формування єдиного ринку та проведена гармонізація регуляторних практик, митних процедур, урядових тендерів та технічних стандартів. Необхідність укладання цієї угоди була викликана бажанням сторін інтенсифікувати товарообіг між собою на основі дотримання норм та правил справедливої конкуренції. Так, для зазначеної моделі економічної інтеграції характерна відсутність наднаціональної інституційної структури, у той час як двигунами інтеграційного процесу виступають безпосередньо інституційні структури держав-членів.

Слід визнати, що існує певна конкуренція між цими двома моделями міждержавної економічної інтеграції. Тим не менш, обидві з них мають потенціал демонструвати однаково високу ефективність. Отже, вибір найбільш оптимальної із них буде залежати від характеру об'єднання, держав-членів та історичних умов до формування такого об'єднання.

Враховуючи вищевикладене, видається необхідним проаналізувати історико-правову роль Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄСВС), створення якого стало першим кроком на шляху до інституціоналізації європейської економічної міждержавної інтеграції на наднаціональних засадах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, невдовзі після проголошення незалежності, Україна задекларувала курс на економічну та політичну інтеграцію до європейських структур. У цих умовах значно посилився науковий інтерес до вивчення історії розвитку європейської економічної інтеграції. З початку XXI ст. було видано ряд монографій, які висвітлювали різні сторони європейського інтеграційного процесу. Серед них варто відзначити монографію українських вчених П. В. Луцишиної та С. В. Федонюка «Європейські інтеграційні процеси: формування єдиного ринку».

Серед російських досліджень останніх років, варто відзначити монографію Ю. М. Юмашева та Є. В. Постнікової «Экономическое право Европейского Союза».

Слід зазначити, що серед європейських та американських вчених, які простежували історико-правовий розвиток ЄСВС, вагомий науковий внесок у дослідження цього питання був зроблений, зокрема: А. Мілвардом, М. Арах, Е. Векслером, Г. Гілінгхамом, М. Гілбертом, Д. Дайненом, М. Дедманом, Б. Ейшенгріном, М. Йовановічем, А. Мілвардом, Р. МакАлистером, Ж. Пелкманом, С. Полардом, М. Своном, Х. Шміттом, В. Хендерсоном, М. Хоганом та ін. Серед літературних джерел велике значення мають спогади видатних політичних діячів інтеграційного руху, зокрема: Р. Марджоліна, Ж. Монне, А. Спінеллі, В. Хальштайна та ін.

Метою цієї статті є висвітлення історико-правової ролі Європейського співтовариства з вугілля та сталі в процесі інституціоналізації європейської економічної

міждержавної інтеграції.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконати наступні завдання:

- висвітлити історико-правові передумови укладення Договору про створення ЄСВС (ДЄСВС) 1951 р.;

- проаналізувати основні політико-правові механізми інституціоналізації європейської економічної міждержавної інтеграції згідно з положеннями ДЄСВС;

- визначити особливості відображення «доктрини вільної конкуренції» відповідно до положень ДЄСВС.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи обрану проблематику, слід зазначити, що за наслідками Другої світової війни більшість європейських держав опинилися в дуже скрутному економічному та фінансовому становищі, зокрема була зруйнована соціальна та технологічна інфраструктура, суттєво впав рівень виробництва промислової та сільськогосподарської продукції, значно знизився рівень товарообігу між європейськими країнами. У той же час, галопуюча інфляція викликала падіння рівня споживання, що провокувало соціальне напруження у суспільстві. На цьому фоні, значно посилювалися позиції США та СРСР, які уособлювали два протилежні полюси тяжіння для інших держав. Отже, дуже швидко стали помітними перші ознаки того, що ці дві країни мають різне бачення стосовно майбутнього розвитку європейського континенту. Варто зазначити, що протягом 1946 – 1948 рр., відбулось встановлення комуністичних режимів у Східній Європі, що зумовило її відмежування від будь-яких заходів щодо розробки та участі у європейських міждержавних економічних інтеграційних процесів на капіталістичних началах. Натомість СРСР була запропонована своя модель соціалістичної інтеграції, яка була реалізована у формі створення Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ) у 1949 р.

Отже, в цих умовах на довгий час європейська міждержавна економічна інтеграція стала асоціюватися лише із західною частиною континенту. Перший крок на цьому шляху був зроблений із підписанням шістнадцятьма європейськими країнами Конвенції «Про європейське економічне співробітництво» [4] та створенням Організації Європейського Економічного Співробітництва (ОЄЕС) з метою реалізації основоположного принципу Плану Маршалла [6], а саме – відновлення економічного доброту Європи, шляхом застосування колективних зусиль. Так, зокрема, вже у перші роки її діяльності був прийнятий Кодекс лібералізації торгівлі (1950 р.), відповідно до якого держави-члени зголошувались на поступове усунення кількісних обмежень у торгівлі та підтверджували свою відданість взятим на себе зобов'язанням в рамках ст. 3 ГАТТ [5] щодо дотримання недискримінаційного режиму у торгівлі.

Аналізуючи діяльність цієї організації, видатний діяч інтеграційного руху та перший голова Верховного органу ЄСВС Ж. Монне підкреслював, що її значним недоліком залишався саме її суто міжурядовий характер. Так, на його думку, з якою є підстави частково погодитись, ефективність цієї організації обмежувалась стимуляцією європейської міждержавної торгівлі шляхом усунення квот в торгівлі, запровадження системи багатосторонніх розрахунків, та інформуванням країн-партнерів про власні ресурси з метою координації зусиль у процесі виробництва. У той же час Ж. Монне вважав нереалістичним вимагати більшого від системи, яка не передбачає делегування суверенітету держав-учасників на наднаціональний рівень. Тому, на його думку, ОЄЕС пережила План Маршалла, тільки завдяки тому, що вона стала виконувати суто технічні, інформаційні функції [14, с. 270].

Оцінюючи рівень втручання США в європейські інтеграційні процеси у цей період, російські дослідники Ю. М. Юмашев та Є. В. Постнікова вважають, що європейські держави перебували не тільки у залежності від макроекономічної та

фінансової допомоги США, а ще й під впливом теоретичних ідей, якими слід було керуватися за для досягнення економічного розвитку [11, с. 9].

Натомість, відомий італійський політик та ідеолог європейської інтеграції А. Спінеллі із сумом визнавав: «що, США мали наполягти саме на необхідності створення політичної федерації у Європі, з якою європейські держави не могли не погодитись, перебуваючи у скрутному економічному та фінансовому становищі» [17, с. 24].

Слід зазначити, що відповідно до ст. 5 Конвенції «Про європейське економічне співробітництво», держави-підписанти задекларували бажання посилити економічне співробітництво шляхом утворення зони вільної торгівлі або митного союзу, коли для цього будуть створенні належні умови.

На жаль, ці наміри не були здійснені, оскільки Великобританія та Скандинавські держави опонували усім планам інституціоналізації інтеграції, які б передбачали обмеження національного суверенітету. Так, у 1949 р. з боку Франції було запропоновано відновити Економічний Союз між Францією та Великобританією, який був ініційований за декілька днів до капітуляції Франції у 1940 р., але Великобританія не пристала на ці пропозиції. Також Франція у 1949 р. стала ініціатором укладання договору щодо створення митного союзу з Італією, але він залишився нератифікованим. Отже, єдиним реалізованим регіональним інтеграційним проектом в цей період був Митний Союз між Бельгією, Нідерландами та Люксембургом (БЕНЛЮКС), який був утворений у 1948 р. згідно з Лондонською Митною Конвенцією 1944 р. [7] після завершення необхідних ратифікаційних процедур.

Суперечливим залишалось також економічне та політичне становище Німеччини, оскільки західні союзники (Великобританія, Франція, США) не могли досягти єдиної точки зору щодо її майбутнього. Франція вимагала повної деіндустріалізації Німеччини та перетворення її в аграрну державу. Натомість, Великобританія та США вважали, що без активного залучення потенціалу виробничого та людського потенціалу Німеччини неможливо поставити європейську економіку на рейки розвитку.

Так, у 1947 р. було здійснено об'єднання британської та американської зон окупації в «Бізонію». Однак Франція не бажала приєднувати свою зону відповідальності до неї, але швидко зрозуміла, що без цього кроку, вона не зможе контролювати Рур – індустриальне серце Німеччини. Тому у 1948 р. уряд Франції погодився приєднати свою зону відповідальності до Бізонії, в наслідок чого була утворена «Тризонія».

Разом з тим, у квітні 1949 р. серед союзників було досягнуто компромісу щодо створення Міжнародного органу керування Руром (МОКР), який повинен був опікуватись видобутком вугілля, залізної руди та сталеливарної промисловістю. До складу цього органу увійшли представники США, Великобританії, Франції, та БЕНЛЮКСу. Згодом, після формування на території Тризонії – Федеративної Республіки Німеччини, остання приєдналася до складу Міжнародного органу керування Руром, отримавши таку ж саму кількість голосів як США, Великобританія та Франція.

Натомість, як зауважує американський професор Х. Шмітт, відверто оцінюючи ситуацію, слід погодитись з тим, що ФРН залишалася у нерівному становищі, так як мала лише три голоси із п'ятнадцяти в керівному органі, що контролював виробництво ФРН, яке працювало завдяки німецьким робітникам та менеджменту, та здебільшого за рахунок німецького інвестиційного капіталу [17, с. 53].

Тим не менш, незважаючи на свою структурну та економічну неефективність Міжнародний орган керування Руром відіграв значну політичну роль та забезпечив

трансфер від стану післявоєнної окупації Німеччини до початку європейської секторальної інтеграції.

Так, вже за декілька місяців після створення МОКР, французький уряд запросив у економічної комісії ООН для Європи аналітичну довідку стосовно розвитку сталеварної промисловості у короткостроковій перспективі, та отримав відповідь, що національні інвестиційні плани європейських держав в сфері вироблення сталеварної продукції були непропорційно завищені по відношенню до попиту на ринку. Тобто, нескоординоване виробництво могло призвести до перевиробництва і як наслідок – до зростання безробіття. Спираючись на цю аналітичну довідку у французькому комісаріаті загального планування почали готувати інтеграційну економічну пропозицію для інших гравців на ринку сталеливарної продукції, передусім ФРН.

Вже 9 травня 1950 р., міністром закордонних справ Франції Р. Шуманом було запропоновано кардинально новий проект франко-німецького зближення, зокрема замість націоналізації або інтернаціоналізації права власності на засоби виробництва вугілля, залізної руди та сталі передбачалось створення спільного ринку цих продуктів за допомогою усунення митних зборів, квот та інших заходів дискримінаційного характеру. Отже, кожний учасник спільного ринку мав можливість рівного доступу до продукції зазначених індустрій в незалежності від місця розташування. Так, дискримінація на підставі державної приналежності була заборонена [3].

Як зазначає грецький професор Є. Сіскос, усунення міждержавних бар'єрів та координація економічної політики повинні були забезпечити успішне функціонування об'єднаних галузей, а потім відповідно до принципу «зчеплення» (engelage) привести до розповсюдження процесів інтеграції на суміжні сфери, спонукаючи національні економіки до переходу на більш високу стадію конвергенції [9, с. 17].

На думку В. В. Копійки та Т. І. Шинкаренка, найоригінальнішим аспектом проекту була пропозиція створення наднаціонального незалежного управління, яке отримало б реальні можливості прийняття рішень в сфері діяльності запланованого Співтовариства. Нові інституції мали поступово акумулювати колективний досвід у справі подальшої трансформації Європи [10, с. 87].

Як, зазначає американський професор Д. Дайнен, така ініціатива з боку французького уряду стала наслідком зміни настрою у французьких політичних колах, зокрема від антагонізму по відношенню до ФРН, до розуміння необхідності економічного об'єднання [8, с. 35]. В свою чергу, сербський вчений М. Йованович вважав, що пропонування такої ініціативи стало «поворотним моментом французької історії» [13, с. 8].

Однак слід зазначити що можливість участі у цьому проекті виявилась також дуже привабливою і для ФРН, оскільки членство у майбутній спільній організації могло б стати ключем до отримання міжнародної репутабельності. Також, воно мало прискорити процес припинення окупації та як наслідок розширити можливості для розвитку німецької економіки.

Слід зазначити, що автором та натхненником цього плану став на той час голова французького комісаріату загального планування Ж. Монне, головною метою якого було створення федерації в Європі. Однак, він розумів, що у короткостроковій перспективі, цього не можна досягнути в наслідок неприйняття цієї ідеї населенням європейських держав. Тому схема секторальної інтеграції яка була їм запропонована, мала більш поміркований характер але при цьому він не відмовлявся від довгострокової амбітної мети.

Варто сказати, що ідея створення спільного ринку – була новелою того часу. Так, зокрема чеський вчений Я. Полак звертає увагу на те, що термін «спільний ринок» як

форма економічної інтеграції до цього моменту був відсутній у юридичній та економічній номенклатурі [16, с. 155].

З метою втілення Плану Шумана – Монне у життя, у квітні 1951 р. був підписаний Договір про створення ЄСВС [2], яким заборонявся ряд практик та заходів, спрямованих на запобігання формуванню спільного ринку, зокрема:

- стягування мит та еквівалентних зборів, введення кількісних обмежень (4a);
- застосування засобів та практик, які створюють дискримінаційні умови у середовищі виробників та покупців при здійсненні політики ціноутворення, встановлення транспортних тарифів (4b);
- засобів та практик, які впливають на свободу вибору постачальника покупцем (4b);
- надання субсидій та державної допомоги (4c);
- використання практик, спрямованих на обмеження конкуренції (4d).

Також, ДЄСВС передбачав, що втручання Співтовариства має носити обмежений характер (ст. 5) та здійснюватися в «спільній гармонії» з економікою окремих держав-членів, не провокуючи в неї «фундаментальних та довгострокових хвилювань» (ст. 2). Завдання економічного та правового адміністрування покладалася на Верховний орган, який мав повноваження наднаціонального характеру (ст. 9), включаючи можливість приймати нормативно-правові акти, обов'язкові до виконання державами та суб'єктами комерційних відносин (ст. 14). Верховний орган повинен був сприяти та координувати зусилля по гармонізації їх правових систем (ст. 69). У силу того, що ДЄСВС не передбачав формування митного союзу та його головного атрибута – спільної зовнішньої торгівельної політики, повноваження Верховного органу в даній сфері мали здебільшого консультативний та контрольний характер (стст. 72, 74, 75). Верховний орган повинен був прискорювати виконання інвестиційних програм (ст.54), встановлювати систему виробничих квот у випадку очевидної кризи (ст. 58).

Аналізуючи текст ДЄСВС, можливо зробити висновок, що його автори знаходилися під впливом двох доктрин: 1) «доктрини вільної конкуренції», 2) «доктрини наднаціональності». Зокрема, Ж. Монне розглядав статті щодо заборони картелів та регулювання злиття підприємств – «першим антирастовим правом Європи». Так, ст. 65 ДЄСВС містила заборону щодо всіх «концентрованих практик», які були спрямовані на фіксування або визначення ціни, обмеження виробництва, розподілення ринків збуту або джерел постачання. У той же час, Верховний орган був вправі дозволити такі практики, якщо вони «могли сприяти істотному поліпшенню в виробництві та розподілі продукції. Отже, ст. 65 мала застосовуватись щодо існуючих та майбутніх картелів. Верховний орган забороняв без свого дозволу злиття підприємств (ст. 66), хоча на практиці він сприяв створенню крупних підприємств (так, наприклад, з'явилися такі компанії як Cockerill – Ougree (1955), Lorraine-Escout (1953), Rheinhausen-Vochumer Verein (1956) та інші.

Таким чином, слід погодитись з думкою британського дослідника С. Поларда, що ЄСВС став «міжнародною асоціацією нового типу» яка з самого початку свого становлення – «сформувала власну логіку свого розвитку». Ще у процесі її функціонування стало очевидно, що на ціни та інвестиційні рішення впливали не тільки тарифи та експортні субсидії, а ще також – вартість залізничних перевезень, виплати по соціальному страхуванню, податкова політика. Стало зрозумілим, що існуючий формат Договору не дозволяв вирішити ці питання, але це так і не спричинило дезінтеграційних тенденцій на зруйнування Співтовариства. Навпаки, це сприяло зростаючому розумінню, що зближення повинно охопити не тільки інші сфери виробництва, а й загальну економічну та соціальну політику держав-членів [15, с. 160].

З цього приводу, перший президент Комісії Європейського Економічного Співтовариства В. Хальштайн згадує, що ЄСВС, з самого початку розглядалось як експеримент та модель майбутньої інтеграції в більш ширших сферах [12, с. 22]. Приблизно таку ж точку зору, висловив перший генеральний секретар ОЕСС Р. Марджолін, який незважаючи на те, що ЄСВС, загалом не виправдало сподівань своїх батьків-засновників у частині інституційного розвитку, зокрема стосовно посиленої ролі наднаціонального Верховного органу ЄСВС, вважав, що вердикт щодо діяльності ЄСВС повинен бути позитивним, оскільки воно відкрило шлях до «більш амбітних справ» [14, с. 275].

Висновки. Підбиваючи підсумки, слід зазначити, що вперше в історії європейського контенту відбулась інституціоналізація європейської економічної міждержавної інтеграції на наднаціональних засадах шляхом передачі частини національного суверенітету держав-членів на наднаціональний рівень з метою дотримання рівних правил гри на спільному ринку найбільш важливих на той час секторів економіки та сприяння економічному, технологічному, та соціальному прогресу. Варто визнати, що ЄСВС виконало ще й важливу гуманітарну та політичну функцію, оскільки в рамках його інституційної системи відбулась консолідація західноєвропейських держав на засадах поглибленого співробітництва та спільного бачення майбутнього. Це відкрило шлях до відновлення статусу Німеччини та Італії як потужних економічних та політичних акторів, які мають вплив на хід європейської історії.

Список використаної літератури

1. Closer Economic Relations Treaty [Electronic resource]. – 1983. - Mode of access : www.dfat.gov.au/
2. Treaty Establishing the European Coal and Steel Community [Electronic resource]. – 1953. – Mode of access : <http://www.ab.gov.tr/>.
3. Schuman Declaration [Electronic resource] . – 1950. - Mode of access : <http://www.cvce.eu/>
- Convention for European Economic Cooperation [Electronic resource]. – 1948. - Mode of access : <http://www.cvce.eu/>
4. The General Agreement on Tariffs and Trade [Electronic resource]. – 1948. - Mode of access : http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_01_e.htm
5. Marshall G. The Marshall Plan Speech [Electronic resource] / G. Marshall. – 1947. - Mode of access : <http://www.marshallfoundation.org/>
6. Netherlands – Belgium – Luxembourg Customs Convention [Electronic resource]. – 1944. - Mode of access : <http://www.cvce.eu/>
4. Дайнен Д. Дедалі міцніший союз : пер. з англ / Д. Дайнен. – К.: КІС, 2006. – 696 с.
5. Евангелос С. Глобальны стратегии европейской интеграции / С. Евангелос; под ред. О. Г. Белоруса. – Тернопіль : Астон, 2008. – 384 с.
6. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посіб. / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко ; за ред. Л. В. Губерського. – К. : Знання, 2009. – 751 с.
7. Юмашев Ю. М. Экономическое право Европейского Союза / Ю. М. Юмашев, Е. В. Постникова. – М. : Норма, 2014. – 384 с.
8. Hallstein W. Europe in the Making / W. Hallstein. – Lond: George Allen & Unwin Ltd, 1972. – 343 p.
9. Jovanovic M. The Economics of European integration : limits and prospects / M. Jovanovich. - Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2005. – 918 p.
10. Marjolin R. Architect of European Unity. Memoirs 1911 -1986 / R. Marjolin. – London : Weidenfeld and Nicolson, 1989. – 457 p.

11. Pollard S. European Economic Integration 1815-1970 / S. Pollard. – London : Thames and Hudson Ltd, 1974. – 180 p.
12. Polach J. Harmonisation of laws in Western Europe / J. Polach // The American Journal of Comparative law. – 1959. – Vol. 2. – P. 148 – 168
13. Schmitt H. The Path to European Union. From the Marshall Plan to the Common Market / H. Schmitt. – Louisiana : Louisiana State University Press, 1962. – 272 p.

Стаття надійшла до редакції 27.06.2014 р.

M. Katsyn

HISTORICAL AND LEGAL SIGNIFICANCE OF EUROPEAN COAL AND STEEL COMMUNITY IN THE PROCESS OF INSTITUTIONALIZATION OF EUROPEAN ECONOMIC INTEGRATION

The article investigates the historical and legal significance of the European Coal and Steel Community (ECSC) in the process of European economic integration interstate. Particular attention is paid to the legal analysis of the provisions of the Treaty establishing the European Coal and Steel Community in 1951

The author notes that for the first time in the history of European content hosted institutionalization of European economic integration on the supranational interstate basis through the transfer of national sovereignty of member states to the supranational level to comply with a level playing field in the common market the most important at that time, economic sectors and promotion of economic, technological and social progress.

It must be admitted that the ECSC performed also important humanitarian and political function because within its institutional system of the consolidation of West African States on the basis of enhanced cooperation and shared vision of the future. This paved the way for the restoration of the status of Germany and Italy as a powerful economic and political actors that have an impact on the course of European history.

Keywords: *General Agreement on Tariffs and Trade (GATT), the Plan Schuman - Monne, the Treaty establishing the Coal and Steel Community.*

УДК 341.24:37 (045)

С. С. Квач, Е. О. Татай

ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА СВІТОВІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ: ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Стаття спрямована на пошук, аналіз та класифікацію міжнародно-правових актів, що регулюють питання освіти та мають обов'язковий характер для України або є орієнтирами для України унаслідок рекомендаційного характеру чи політичного впливу. Стаття звертає увагу на те, що масив міжнародно-правових актів у сфері освіти не є достатньо дослідженим.

Ключові слова: *освітні стандарти, європейські стандарти, освітнє право, право на освіту, міжнародний договір.*

Постановка проблеми. В умовах правової глобалізації взагалі, та у процесі євроінтеграції зокрема, для України надважливими постають питання відповідності національного законодавства міжнародним і переважно європейським правовим стандартам та гармонізація його із законодавством країн ЄС. Протягом минулого сторіччя склалась така система міжнародних відносин, за якої особливе значення набувають акти міжнародних організацій. Як доречно вказує Н. Пархоменко «За таких умов національне право витримує процес правової акультурації, тобто вплив